

Rīga

11.06.2015. Nr. 0520151692/A1277

Uz 25.05.2015. Nr. 10-01/2257

Satiksmes ministrijai

Par konceptuālā ziņojuma "Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai" projektu un Ministru kabineta rīkojuma projektu

Latvijas Pašvaldību savienība ir izvērtējusi un **nesaskaņo** Satiksmes ministrijas sagatavoto konceptuālo ziņojumu "Par pasākumiem ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanas izmaksu samazināšanai" projektu un Ministru kabineta rīkojuma projektu, jo ir iebildumi.

Ņemot vērā, ka vienotā informācijas punktā nepieciešamie dati par ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, siltumapgādes infrastruktūru u.tml. tiek uzturēti pašvaldībās, neatkarīgi no atbalstītā varianta vienotā informācijas punkta risinājuma izveidei gan izveides, gan uzturēšanas izmaksās ir jāparedz izdevumi pašvaldībās esošo informācijas sistēmu pielāgošanai un sadarbības nodrošināšanai.

Tā kā ne informatīvajā ziņojumā, ne Ministru kabineta lēmuma projektā ietekme uz pašvaldību budžetiem nav noteikta, nepieciešams:

1. Papildināt Ministru kabineta lēmuma projekta 6. punktu, izsakot to šādā redakcijā: "Satiksmes ministrijai sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju izvērtēt iespēju piesaistīt Eiropas Savienības fondu līdzekļus 3,4 miljonu EUR apmērā ietvertu kartēšanas informācijas sistēmas izveides risinājuma izveidei darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību" 2.2.1.1. pasākumā "Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība", ņemot vērā gan valsts centrālo informācijas sistēmu, gan pašvaldībās izmantoto informācijas sistēmu pielāgošanai nepieciešamās izmaksas.

2. Papildināt Ministru kabineta lēmuma projektu ar jaunu, 10. punktu, izsakot to šādā redakcijā: “Satiksmes ministrijai sadarbībā ar konceptuālā ziņojuma īstenošanā iesaistītajām institūcijām, tajā skaitā ar Latvijas Lielo pilsētu asociāciju un Latvijas Pašvaldības savienību, divu mēnešu laikā izstrādāt un noteiktā kārtībā iesniegt satiksmes ministram izskatīšanai Ministru kabinetā konceptuālā ziņojuma īstenošanai nepieciešamo finansēšanas plānu.

Uzsveram, ka, plānojot jaunu valsts informācijas sistēmu, ir jāveic ietekmes uz pašvaldību budžetu novērtēšana un valsts budžetā jāparedz šo izdevumu kompensācija.

Jautājumā par vienotā informācijas punkta izveidi atbalstām 1. variantu, jo tajā paredzēts apkopot informāciju no jau esošām valsts informācijas sistēmām (BIS, ATIS, Valsts zemes dienesta un www.latvija.lv informācijas sistēmu pielāgošana un sasaiste). Tomēr pie šī risinājuma kategoriski nevaram atbalstīt ideju par papildu informācijas ievadīšanu sistēmā Latvija.lv, ja tā jāveic pašvaldībām, jo zināmu laiku jau aizņems informācijas ievadīšana BIS, vēl papildu datu ievade no pašvaldību puses Latvija.lv nav pieļaujama.

Jautājumā par strīdu izšķiršanu atbalstām 1. variantu, jo regulators ir izveidots kā iestāde un nebūtu jāveido jauna neatkarīga iestāde, līdz ar to paredzami mazāki izdevumi, kas saistīti ar administratīvo funkciju veikšanu.

Par elektronisko sakaru tīklu kartēšanas informācijas sistēmas izveidi, atbalstām 1. variantu, kurā darbotos patstāvīgi.

Konceptuālais ziņojums piedāvātajā versijā tomēr izskatās vēl nesagatavots un pietiekami neizdiskutēts, nepieciešamas plašākas apspriedes un detalizētāks skaidrojums par ieceri un veidiem, kā to panākt, jo:

- 1) Konceptijā pastāv terminoloģiskas problēmas, kā arī nav saprotams mērķis, kas jāsasniedz. Proti, kā minēts konceptijā, „Direktīvas mērķis ir atvieglot ātrdarbīgu elektronisko sakaru tīklu izvēršanu un starpnozaru koordinēšanu, efektīvāk izmantojot esošo infrastruktūru un mazinot izmaksas un šķēršļus jaunu inženiertehnisko darbu[1] veikšanā”. No tā ir secināms, ka informācija par inženierkomunikācijām ir nepieciešama vadības līmeņa lēmumu pieņemšanai par turpmāko attīstību. Attiecīgi informācijas detalizācijas pakāpe varētu nebūt ļoti augsta. Tomēr vienlaikus tiek uzsvērti inženiertehniskie darbi, kas ir būvniecības sastāvdaļa ar daudz augstākām precizitātes prasībām. Tādējādi nav skaidrs, kāds ir primārais mērķis. Turklāt vienas sistēmas izveidei ieplānotie resursi, 3,4 miljoni eiro, ir ārkārtīgi daudz. Valsts un iedzīvotāju ieguvums nav saskatāms, lai gan uzdevums ir ekonomēt līdzekļus, izmantojot esošo infrastruktūru, kurā ir ieguldīts ne mazums

[1] Latvijas Republikas normatīvajos aktos tiek lietots termins – būvdarbi.

līdzekļu (praksē pierādās, ka tās ir grūti savietojamas, lai gan šādai prasībai ir jābūt obligātai, piemēram, ATIS un augstas detalizācijas topogrāfiskās informācijas centrālā datubāze). Līdz ar to vai 3,4 miljonu investīcijas vadības līmeņa informācijas sistēmas izveidei ir objektīvi nepieciešams ieguldījums?

- 2) Šobrīd inženierkomunikāciju turētāji (IKT) datus uztur (ja uztur) dažādos formātos, jo nav nedz regulējuma, nedz principu, kas liktu tos uzturēt ar citām (valsts/ pašvaldību) datubāzēm savietojamā formātā un precizitātē. Galvenais iemesls – IKT datus uztur, skatoties no sava biznesa specifiskajām prasībām, bet valsts vai pašvaldība – deleģēto uzdevumu izpildei. Liels solis sistēmu savietošanas virzienā būtu definēt IKT datu uzturēšanas principus (pilnībā regulēt nebūtu racionāli), lai dati būtu savietojami ar valsts un/vai pašvaldību sistēmām. Nevar runāt par papildu slogu IKT, jo tas ir uzņēmēja pienākums – zināt par savā īpašumā esošiem resursiem, aktīviem, pamatlīdzekļiem u.tml. Turklāt IKT intereses tiek realizētas publiskajā telpā, skarot ne tikai valsts/pašvaldību, bet arī privāto personu īpašumus (nekustamie īpašumi, sarkanās līnijas), tāpēc ir būtiski, ka dati ir ticami un aktuāli. Tas radītu drošību un pašātvību gan privātpersonām (piemēram, ka būtiski netiks skartas privātīpašuma intereses kļūdainas informācijas dēļ), gan pašam biznesam. Papildus būtu skaidrs, kādi dati un kādā kvalitātē atrodas pie IKT vai citu objektu īpašumiem.
- 3) Lietderīgi (valstiskā līmenī) redzēt kopējo IT arhitektūru, jo ir daudz valsts institūciju administrētu sistēmu izstrāžu, kuru realizācijas gala termiņi tiek vairākkārt pārcelti, papildus prasot lielus līdzekļus to pabeigšanai. Turklāt vairumā gadījumu sistēmas ir tikai datu izmantotāji un izplatītāji, nevis radītāji. Izmaksas bieži rodas tieši datu iegūšanas, apstrādes, pārbaudes u.c. procesos. Jo dažādākas un nesaistītākas (piemēram, formātu ziņā) ir valsts sistēmu prasības, jo smagāks slogs gulstas uz datu avotiem. Skatot kopsakarā ar koncepciju, jānorāda, ka, mūsdiā, nav pilnībā analizētas esošo sistēmu iespējas vai apsvērta to papildināšana tā, lai iegūtu pilnvērtīgu un direktīvai atbilstošu informāciju par platjoslas interneta infrastruktūru.
- 4) Nākotnē tiek paredzēta būvniecības procesa elektronizācija, kas paredz ne tikai elektronisko dokumentu sagatavošanu un parakstīšanu, bet arī būvniecības lietu elektronisku uzkrāšanu. Rīgas pilsētas pašvaldība ir atvērta dažādu procesu elektronizācijai un to ieviešanai, bet ir jāņem vērā datu apjomi un specifika, jo būvniecības lietas galvenokārt ir vairāk nekā pieci sējumi, kas elektroniskā veidā būs apjomīgi. Papildu sistēmas ieviešana Rīgas pilsētas pašvaldībā (BIS, TAPIS, ATIS) lielas datu apmaiņas gadījumā veidos tīkla noslodzi, tādējādi nenodrošinot ātrdarbību un efektīvu piekļuvi nepieciešamajai informācijai, kā arī kavējot atbilstošu datņu augšupielādi un lejupielādi. Vēršam uzmanību, ka šobrīd ar likumu tiek noteikta sistēmu (piemēram, BIS) izmantošana, bet sistēmas projektēšanas laikā nav apzināta un izvērtēta pašvaldību

specifika (pašvaldību lielums, datu apstrādes vienību skaits, atšķirīgs IT attīstības līmenis). Tas ietekmē sistēmas izmantošanu, radot papildu izmaksu slogu pašvaldību budžetos.

- 5) Ņemot vērā, ka Latvijas Republikā nav vienota principa dažādu ģeotelpisku materiālu izveides formātiem, kā arī tie neatrodas vienkopus, ģeotelpiskās informācijas aprīte jāvada vienoti, jo esošo sistēmu, kuras izmanto ģeotelpisko informāciju, atbildības sadalījums pa ministrijām neveicina vienotu skatījumu un sistēmisku pieeju.

Priekšsēdis

Andris Jaunsleinis

15.06.2015. 13:55

1032

Guntars Krasovskis, Padomnieks informātikas jautājumos

67508560, 29104238, guntars@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.